

Pohjois-Pohjanmaan liiton ja kuntien esitykset hallitusohjelmatavoitteiksi

Vaikuttamistyön lähtökohdat eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmanneuvotteluihin keväällä 2027

- Pohjois-Pohjanmaan liiton ja kuntien esitykset hallitusohjelmatavoitteiksi valmistellaan jatkuvassa vuoropuhelussa kuntajohtajien kanssa

- Koillismaa: Kuusamo, Taivalkoski (9.6. Taivalkoski)
- Oulun seutu: Oulu, Ii, Hailuoto, Kempele, Lumijoki, Liminka, Muhos, Tyrnävä (24.8. Kempele)
- Raahen alue (läntinen): Raahen alue, Siikajoki, Pyhäjoki, Oulainen, Siikalatva (25.8. Siikajoki)
- Ylivieska-Kalajoki-Nivala -alue: Ylivieska, Kalajoki, Merijärvi, Alavieska, Nivala, Sievi (29.10. Kalajoki)
- Raahen alue (itäinen): Haapavesi, Pyhäntä, Kärsämäki, Haapajärvi, Reisjärvi, Pyhäjärvi (1.9. Kärsämäki)
- Oulunkaari: Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala (4.6. klo 12-14 Oulu)

- Keskeiset tausta-aineistot

- *Valintojen Suomi* - kansliapäälliköiden pääviestit hallitusvaihdokseen (julkaistu 5/2026)
- Valtiovarainministeriön virkapuhe (julkaistaan syksyllä 2026)
- VNK: Pohjoisen Suomen ohjelma 2.0 (valmistelu käynnistynyt syksyllä 2026)
- Maakunnat 2.0 ja selvityshenkilö Kari Häkämiehen raportti (valmis 11/2026)

- Jatkotyöstäminen

- Viimeistellään infograafi, narratiivi, kuvitus ja visualisointi
- Esiityksiä päivitetään ja tarkennetaan toimintaympäristön muutosten ja tilanteiden mukaan syksyn ja kevään aikana

Menestystä maakunnasta

t&k-investoinnit
934,4 milj. € = **10,5 %**
koko maasta

36 %
Suomen tuulivoimasta

maidontuotanto
yli **miljoona**
litraa päivässä
=
17 % koko maan
tuotannosta

Nuorten maakunta

joka 12. lapsi
syntyy meillä

418 000 asukasta

7,4 %
Suomen
väkiluvusta

Keski-ikä
42,1 vuotta joka kuudes on
alle 15-vuotias

Pohjois-Pohjanmaa

2. suurin
maakunta

12 %
koko maasta

pinta-ala
36 834 km²

217 500 asukasta

Keskuskaupunki

Oulu

5. suurin
kaupunki Suomessa

Hyvinvointia metsästä

Metsää **25 326 km²**

=
lähes **Belgian** pinta-ala

Kansallispuistot: Oulanka, Syöte,
Rokua ja osa Hossasta

LUONNOS

**POHJOIS-
POHJANMAA**
COUNCIL OF OULU REGION

Hallitusohjelman esitysten pääteemat kiteytyvät neljään strategiseen kokonaisuuteen

- Puhdas energia ja teolliset investoinnit – pohjoista virtaa Suomen kasvuun
- Osaaminen, koulutus, TKI ja kaksikäyttö – pohjoinen on teknologian kärki
- Saavutettavuus ja pohjoinen yhteistyö – pohjoinen on portti länteen
- Alkutuotanto, metsät ja luonnonvarat – pohjoinen turvaa huoltovarmuuden

Pääteemojen lisäksi toimijoiden yksityiskohtaisia esityksiä on koottu *Pienet panostukset valtiolta, suuret vaikutukset alueellisesti* -teeman alle

Pohjoisen Suomen ohjelma muodostaa edelleen ajankohtaisen rungon Pohjois-Pohjanmaan liiton ja muiden pohjoisen toimijoiden vaikuttamisen keskeisistä teemoista

- ”Hallitus käynnistää *Pohjoisen Suomen ohjelman 2.0* valmistelun ja toimeenpanon”.

Puhdas energia ja teolliset investoinnit – pohjoista virtaa Suomen kasvuun

Puhtaan energian tuotanto ja teollisuus sijoitetaan lähelle toisiaan

Hallitusohjelmassa tulee edistää sellaisia konkreettisia toimia, jotka kannustavat energiantensiivistä teollisuutta sijoittumaan alueelle, jossa tuotetaan merkittävä osa Suomen puhtaasta ja uusiutuvasta energiasta. Lisäksi hallitusohjelmassa on tuettava ydinvoimalan rakentumista Pyhäjoen Hanhikiven alueelle.

Tämän seurauksena:

- *vahvistetaan Suomen kilpailukykyä, kansallista energiaturvallisuutta ja huoltovarmuutta*
- *vahvistetaan kuntien verotulopohjaa sekä parannetaan puhtaan energian tuotannon alueellista hyväksyttävyyttä yhdistämällä tuotannon ja teollisuuden hyödyt samoille alueille*
- *vähennetään pohjois–etelä-suuntaisen sähkönsiirtoverkon (miljardiluokan) investointitarpeita*
- *vakautetaan sähköjärjestelmää sekä mahdollistetaan puhtaan teollisuuden ja vetytalouden investointeja*

Energia- ja teollisuuspolitiikan tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus, jossa uusiutuvan energian tuotanto, sähkönsiirto ja teolliset investoinnit tukevat toinen toisiaan.

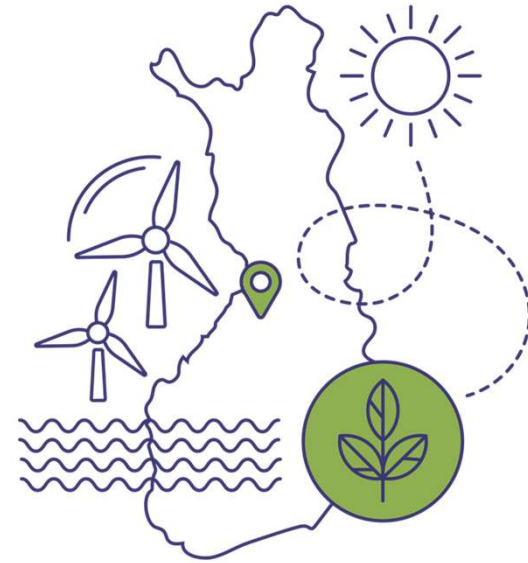
Teollisuutta uudistavat investoinnit lähivuosina: teräs, datakeskukset, merituulivoima ja puubiotalous

Hallitusohjelmassa tulee varmistaa Raahen terästeollisuuden uudistumisen sekä datakeskus-, merituulivoima- ja puubiotalousinvestointien edellytykset alueilla, joilla on saatavilla puhdasta ja kustannuskilpailukykyistä energiaa.

Tämä edellyttää:

- *toimivia energiansiirtoverkkoja ja kantaverkkoinvestointeja sekä Raahen sataman väylän syventämistä teollisuuden tarpeita vastaavasti*
- *ennakoitavaa investointiympäristöä ja luvitusta datakeskuksille ja merituulivoimalle*
- *datakeskusekosysteemien rakentamista sekä hukkalämmön ja kiertotalousratkaisujen hyödyntämistä*
- *tutkakompensaation edistämistä markkinalähtöisesti sekä kunnille oikeudenmukaista osuutta merituulivoiman kiinteistöveroituotoista*
- *puun paikallisen jalostuksen ja korkeamman jalostusasteen puubiotalousvahvistamista sekä vähähiilisen rakentamisen markkinoiden kehittämistä*

Raahen terästeollisuus tuottaa 8 % Suomen hiilidioksidipäästöistä. Tuotannon uudistuminen sekä datakeskus-, merituulivoima- ja puubiotalousinvestoinnit vahvistavat Suomen vientiä, energiaomavaraisuutta ja korkean jalostusarvon kasvua.

Sähkö- ja vetynfrastruktuurin kehittäminen tulevien investointien edellytyksenä

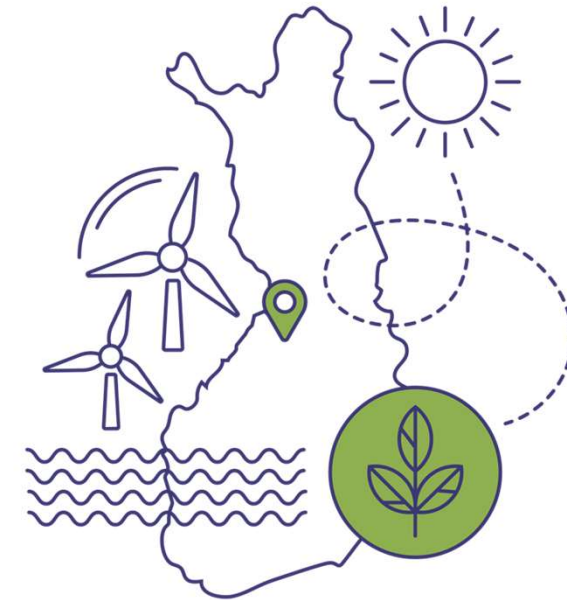
Hallitusohjelmassa tulee varmistaa kantaverkon vahvistaminen ja kansallisen vetyverkon rakentuminen markkinalähtöisesti ja teollisiin investointitarpeisiin perustuen.

Tämä edellyttää:

- *kantaverkkoinvestointien nopeuttamista, ennakoitavaa rahoitusta ja Fingridin kykyä vastaanottaa uusi tuotanto ilman viiveitä*
- *Gasgrid Finlandin vetyverkon toteuttaminen tarvelähtöisesti turvaamalla investointikyky ja rahoitus pohjoisessa osana rajat ylittäviä ja eurooppalaisia energiaverkkoja*
- *vetytuotannon ja hiilidioksidin talteenottoratkaisujen mahdollistavaa sääntelyä, sujuvaa luvitusta sekä pilotointi- ja demonstraatiohankkeiden tukemista*

Toimiva sähkö- ja vetynfraktuuri on edellytys vihreän siirtymän investoinneille ja Suomen teollisuuden kilpailukyvyille.

Sähkömarkkinalakia on uudistettava, jotta teollisuus saa kilpailukykyistä ja varmaa sähköä. Nykyinen lainsäädäntökehys ei ota huomioon kasvun, huoltovarmuuden eikä kansallisten ilmasto- ja energiatavoitteiden edellyttämää verkon kehittämisen tarvetta. Sähkömarkkinalain uudistuksella on varmistettava sähköverkon kapasiteetin kasvu ja uusien liittymien sujuva rakentaminen.

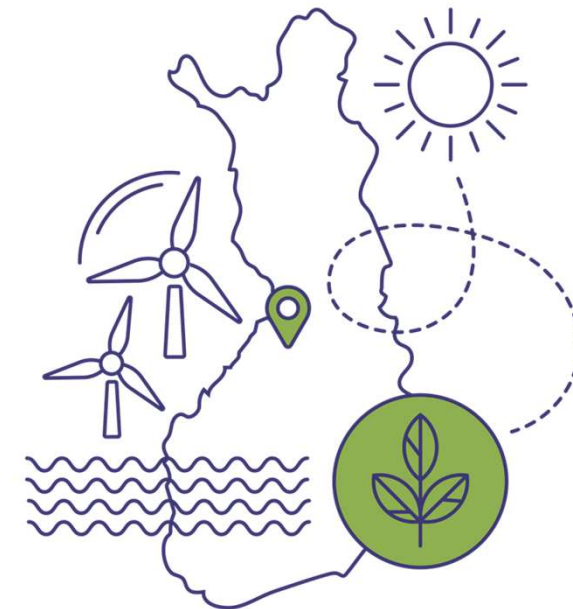
Kunnilla on oltava kannustimet toimia puhtaan siirtymän mahdollistajina

Hallitusohjelmassa tulee pitää kiinni kuntien taloudellisista kannusteista edistää uusiutuvan energiantuotannon investointeja.

Tämä edellyttää:

- *uusiutuvan (vesi-, tuuli- ja aurinkovoimaloiden) ja puhtaan energian tuotannosta aiheutuvien kiinteistöverojen säilyttämistä täysimääräisesti jatkossakin kunnissa ilman kompensatioita*
- *energian ja teollisten investointien verotuottojen ja muiden talousvaikutusten ennakoitavuutta kunnissa*
- *paikallisen hyväksyttävyyden vahvistamista oikeudenmukaisella hyötyjen jakautumisella*

Kuntien täysimääräiset kannusteet ovat ratkaisevassa roolissa uusiutuvan ja puhtaan energian tuotannon kasvun ja investointien hyväksyttävyyden kannalta myös jatkossa.

Osaaminen, koulutus, TKI ja kaksikäyttö – pohjoinen on teknologian kärki

Kaksikäyttöteknologiat ja TKI-investoinnit vauhdittavat Suomen kasvua

Hallitusohjelman toimilla tulee vahvistaa Oulun seudun asemaa pohjoisena innovaatiokeskuksena. Alueen vahvuudet ovat tietoliikenneteknologia, 6G, siruteknologiat ja AI Gigafactory. Kaksikäyttö- ja puolustusteollisuuden TKI ovat uuden kasvun ajureita.

Tämä edellyttää:

- *Panostusta alueen korkeakoulujen ja toisen asteen koulutukseen sekä yritysinvestointien kytkemistä osaamisen kehittämiseen vahvistamalla tutkimusympäristöjä*
 - *6G-, tekoäly-, kyberturvallisuus- ja ohjelmisto-osaamisen TKI-panostukset Oulun seudulle*
 - *rahoitusta turvallisuuskriittisille teknologioille sekä tutkimus- ja testausympäristöille hyödyntämällä NATO- ja DIANA-yhteistyötä*
- *Puolustus- ja turvallisuusteollisuuden ekosysteemin sekä arktisten testi- ja kenttäympäristöjen kehittäminen osana kansainvälistä puolustusyhteistyötä ja kansallista puolustusinfraa*
 - *Pohjoisen pk-yritysten yhteistyön tiivistäminen suurten investointien ja tutkimusympäristöjen ekosysteemeihin*

Oulun seutu on merkittävä alue Suomen teknologiselle kilpailukyvyllle, kaksikäytölle ja teolliselle kasvulle. Vahvuudet ovat ICT- ja tietoliikenneosaaminen, korkeatasoinen tutkimus- ja koulutusjärjestelmä sekä nopeasti kasvavat investoinnit teknologiaan, energiaan ja datatalouteen.

Pohjoinen Suomen geostrategisena vahvuutena

Pohjoisen kilpailukyky, elinvoima ja resilienssi palvelevat koko Suomen ja Euroopan etua. Hallitusohjelmassa tulee vahvistaa määrätietoisesti pohjoisten alueiden roolia Suomen turvallisuus- ja elinkeinopolitiikan sekä Euroopan suvereniteetin osana vahvistamalla kansallista yhteistyötä ja kohdentamalla EU:n aluekehitysrahoitusta pohjoisten harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja kasvun tukemiseen.

Tämä edellyttää:

- *Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoisten alueiden ja valtion yhteisen Forum North –toiminnan käynnistämistä*
- *Pohjoisen Suomen ohjelma 2.0 valmistelua ja käynnistämistä yhdessä alueiden kanssa*
- *Pohjoisen harvan asutuksen NSPA –saannon turvaamista ja vahvan maakunnallisen kumppanuuden toteuttamista alueellisen ja kansallisen kumppanuussuunnitelman (NRPP) valmistelussa ja maakunnallisessa toimenpanossa*

NSPA-erityisrahoitus (Northern Sparsely Populated Areas) turvaa aluekehityksen ja alueellisen rahoituksen pk-yrityksille

Hallitusohjelmassa tulee turvata myös jatkossa Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus.

Tämä on keskeinen edellytys, ja perusteltua seuraavien tekijöiden vuoksi:

- *NSPA- erityisrahoituksen turvaaminen on keskeistä, jotta Itä- ja Pohjois-Suomessa voidaan jatkossakin EU-osarahoittaa alueellisia investointeja ja parantaa yritysten rahoituksen saatavuutta. Pk-yritykset osallistuvat TKI-yhteistyöhön sellaisten organisaatioiden kanssa, jotka sijaitsevat lähellä ja ovat tuttuja.*
- *Investoinnit työvoiman saatavuuteen ja työllisyyden vahvistamiseen ovat välttämättömiä inhimillisen pääoman kehittämiseksi.*
- *Alueellisesti kohdennettu rahoitus vahvistaa kehittämistyön omistajuutta*
- *Reilut, toimivat ja kilpaillut sisämarkkinat ovat EU:n suurin vetovoimatekijä. Koheesiorahoitus on välttämätöntä toimivien sisämarkkinoiden kannalta.*
- *Ilman Komission korvamerkintää ja kansallista kohdennusta, Suomi menettää EU-liittymissopimuksessa 1994 neuvottelemansa erityisrahoituksen.*
- *NSPA-rahoitus on investointi Euroopan puhtaaseen energiaan, arvoketjuihin, turvallisuuteen ja kilpailukykyyn.*

Osaavan työvoiman saatavuus on kasvun edellytys

Pohjois-Pohjanmaan investointien toteutuminen edellyttää koko maakunnan kattavaa ja työelämälähtöistä koulutusta sekä osaavan työvoiman saatavuutta.

Hallitusohjelmassa tulee:

- *tunnistaa toisen asteen koulutuksen merkittävä rooli alueella tarvittavan työvoiman saatavuudessa, vihreän siirtymän mahdollistamisessa sekä soveltavassa TKI-toiminnassa*
 - *lisätä koulutuksen aloituspaikkoja erityisesti tekniikan, lääketieteen, ICT-, energia-, luonnonvara-, ja sosiaali- ja terveysaloilla*
 - *mahdollistaa täsmä- ja pätevyitysmiskoulutuksia muuttuvien työmarkkinoiden tarpeisiin (suomeksi ja englanniksi) yhteistyössä korkeakoulujen, toisen asteen toimijoiden ja yritysten kanssa*
- *vahvistaa kansainvälistä rekrytointia, työ-, koulutus- tai opiskeluperäistä maahanmuuttoa ja osaajien kotoutumista osana työvoiman saatavuutta*

Koulutusjärjestelmän on kyettävä vastaamaan investointien, teknologiamurroksen ja vihreän siirtymän aiheuttamiin osaamistarpeisiin. Osaavan työvoiman saatavuus ratkaisee investointien ja yritysten kasvun toteutumisen.

Saavutettavuus ja pohjoinen yhteistyö – pohjoinen on portti länteen

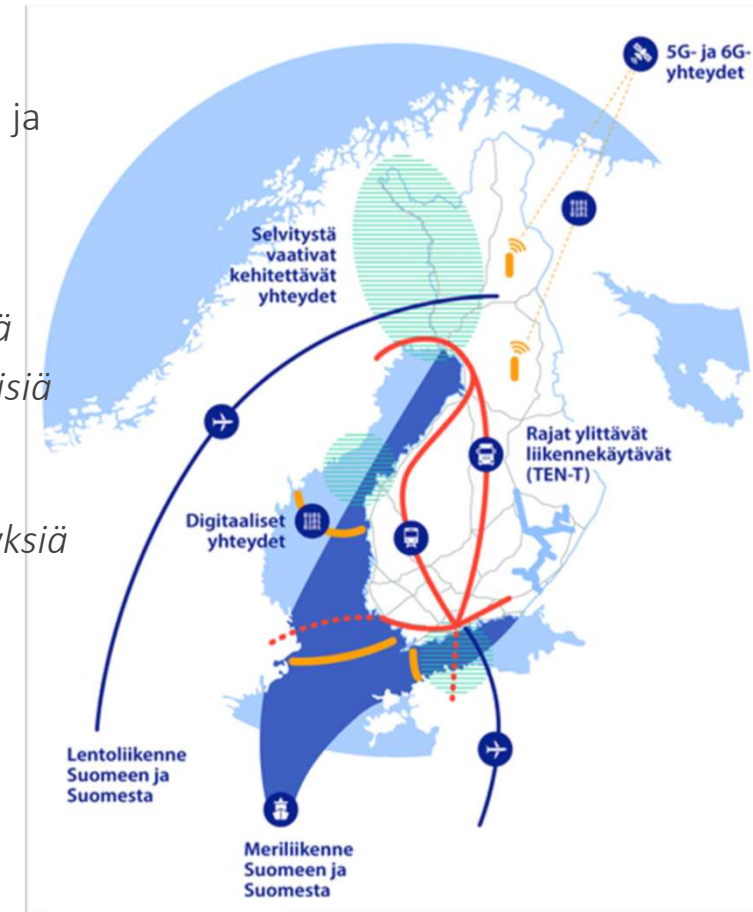
TEN-T-ydinverkko liikennepolitiikan kärkihankkeeksi

Hallitusohjelmassa tulee sitoutua pääradan pitkäjänteiseen kehittämiseen pääratastrategian mukaisesti. Päärata on koko Suomen saavutettavuuden, viennin ja huoltovarmuuden runko.

Tämä edellyttää:

- *Ylivieska–Liminka-kaksoisraiteen ratasuunnittelun ja toteutuksen käynnistämistä*
- *pääradan välityskyvyn, toimintavarmuuden ja nopeuden parantamista pistemäisiä kohteita toteuttamalla*
- *henkilö- ja tavaraliikenteen sujuvuuden turvaamista*
- *rataverkon kehittämistä osana Suomen huoltovarmuutta ja kansainvälisiä yhteyksiä*
- *yhdistettyjen kuljetusten toimintaedellytysten kehittämistä*

Päärata on Pohjois-Suomen teollisuuden, viennin ja henkilöliikenteen keskeinen runkoyhteys.

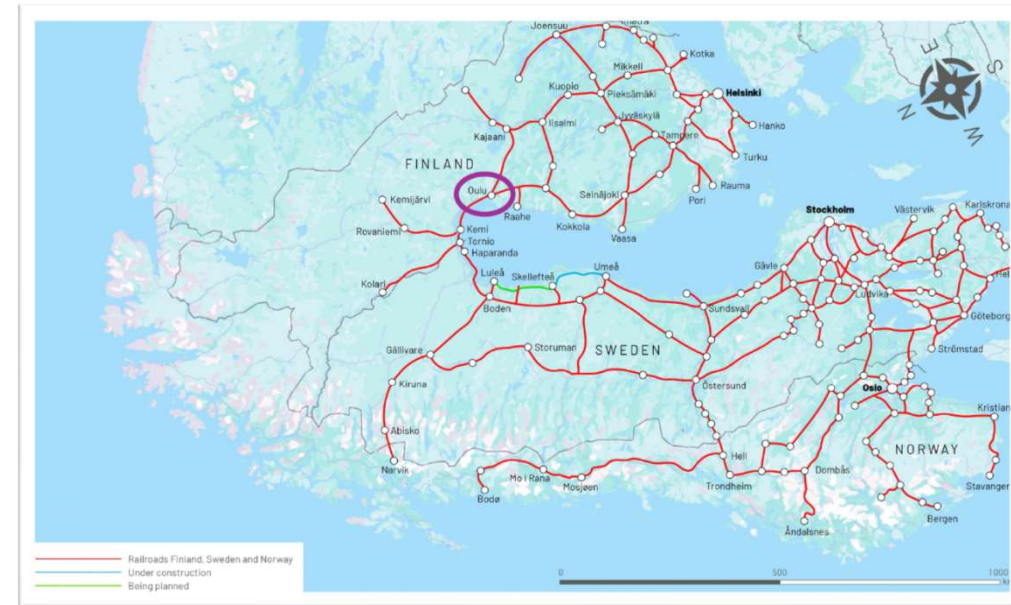
Eurooppalainen raideleveys - Rail Nordica

Hallitusohjelmassa tulee tehdä investointipäätös Rail Nordican rakentamisesta (TEN-T verkkojen Eurooppa). Rail Nordica auttaa varautumaan tilanteeseen, jossa meriyhteydet etelään häiriintyvät merkittävästi.

Tämä edellyttää:

- *eurooppalaiseen raideleveyteen perustuvan ratayhteyden vaiheittaista toteuttamista Suomessa Ouluun ja Rovaniemelle*
- *Oulun yhdistettyjen kuljetusten terminaalin kehittämistä eri raideleveyksien logistisena solmupisteenä*
- *Pohjois-Suomen logistisen aseman vahvistamista osana eurooppalaisia liikennekäytäviä ja sotilaallisen liikkuvuuden vaatimusten huomioimista valtakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä.*

Rail Nordica vahvistaa Suomen huoltovarmuutta, saavutettavuutta ja yhteyksiä länteen.

Tieverkon kehittäminen ja alemman tieverkon kunto on turvattava

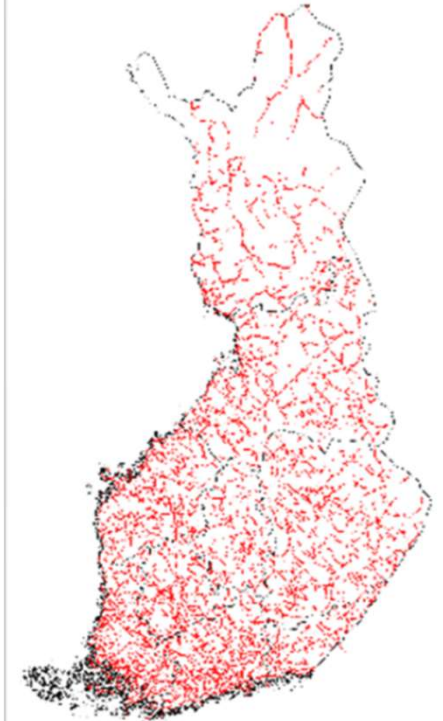
Hallitusohjelmassa tulee tehdä investointipäätökset valtatie 4 lin ohikulkutiestä, valtatie 20 Korvenkylä-Kiiminki parantamisesta ja valtatie 8 Limingan kohdan ja ohituskaistojen kehittämisestä sekä vahvistaa tienpidon rahoitusta alemman tieverkon osalta. Lisäksi on toteutettava suurhankkeiden tarvitsemat tie- ja ratahankkeet.

Tämä edellyttää:

- *valtatie 4:n kehittämistä TEN-T -ydinverkkokäytävän vaatimukset täyttäväksi sekä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamista*
- *teollisuuden suurhankkeiden ja työssäkäynnin yhteyksien vahvistamista*
- *alemmman tieverkon korjausvelan vähentämistä ja raskaan liikenteen tarpeiden huomioimista tieverkon ylläpidossa*
- *Valtatien 22 (Oulu-Kontiomäki-Kajaani) sisällyttäminen kansalliseen pääväyläasetukseen*
- *elinkeinoelämän kuljetusten toimintavarmuuden sekä maaseudun saavutettavuuden ja turvallisuuden parantamista*

TEN-T -käytävät ovat Suomen vientiteollisuuden ja pohjoisen saavutettavuuden keskeisiä väyliä, ja alempi tieverkko on kriittinen maa- ja metsätalouden, teollisuuden ja alueellisen saavutettavuuden kannalta.

2036
Korjaustarpeessa olevien
tieosien määrä
31 200 km

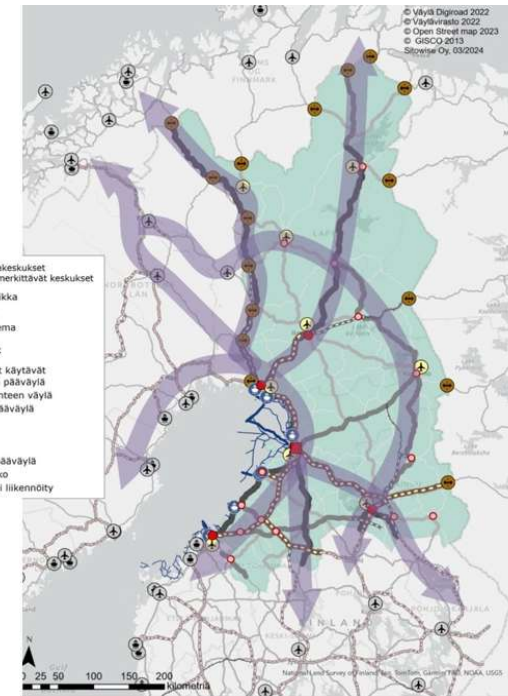
Satamien ja merilogistiikan kilpailukykyä vahvistettava

Hallitusohjelmassa tulee toteuttaa satamien väylien syventämiset elinkeinoelämän kansainvälisen kilpailukyvyn turvaamiseksi.

Tämä edellyttää:

- *satamien saavutettavuuden ja kapasiteetin kehittämistä erityisesti vientiteollisuuden merikuljetusten toimintavarmuuden vahvistamiseksi*
- *satamien kytkemistä energia-, teollisuus- ja logistiikkainvestointeihin*
- *jäänmurtajien hajasijoittamista Perämerelle kansallisen turvallisuuden ja huoltovarmuuden takaamiseksi kaikissa olosuhteissa*

Toimivat satamayhteydet ja jäänmurto ovat keskeisiä Pohjois-Suomen viennille ja huoltovarmuudelle.

Lentoliikenne ja matkailuelinkeino

Hallitusohjelmassa tulee vahvistaa lentoliikenteen ja kansainvälisen saavutettavuuden edellytyksiä erityisesti matkailun ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Tämä edellyttää:

- *toimivia kotimaan ja kansainvälisiä lentoyhteyksiä matkailun, investointien ja kansainvälisen kaupan kasvattamiseksi*
- *matkailun saavutettavuuden vahvistamista erityisesti kesämatkailussa*
- *matkailun ympärivuotisuuden vahvistamista, kansainvälistä markkinointia, pohjoisen hyödyntämistä Suomen maakuvatyössä sekä matkailun ja luontokohteiden infrastruktuurin parantamista*
- *lentoyhteyksien ja kenttäkapasiteetin turvaamista myös huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden tarpeisiin pohjoisissa olosuhteissa*

Toimivat lentoyhteydet ovat pohjoisen kansainvälisen saavutettavuuden, matkailun kasvun ja huoltovarmuuden edellytys.

Alkutuotanto, metsät ja luonnonvarat – pohjoinen turvaa huoltovarmuuden

Biokaasu, ravinnekierto ja energiaomavaraisuus osaksi maatalouspolitiikkaa

Hallitusohjelmassa tulee käynnistää pohjoisen maatalouden investointi- ja riskienhallintapaketti. Maatalouden kilpailukyky on keskeinen osa Suomen huoltovarmuutta sekä alueellista elinvoimaa ja hyvinvointia. Hallitusohjelmassa tulee vahvistaa maatalouden biokaasu- ja ravinnekiertoa, jonka avulla voidaan parantaa myös maatilojen energia- ja ravinneomavaraisuutta.

Tämä edellyttää:

- *tilojen kannattavuuden ja investointikyvyn parantamista*
- *biokaasulaitosten investointien ja käyttöönoton edistämistä*
- *ravinteiden kierrätyksen ja lannoiteomavaraisuuden vahvistamista*
- *maatilojen energiantuotannon ja liikennekaasun paikallisen hyödyntämisen tukemista*
- *maatalouden sivuvirtojen tehokasta hyödyntämistä osana kiertotaloutta*

Biokaasu ja ravinnekierto yhdistävät huoltovarmuuden, ilmastotavoitteet ja maatalouden kannattavuuden.

Metsähallituksen vaikuttavuus ja tuottojen alueellinen tuloutus valtion maiden kehittämiseksi

Hallitusohjelmassa tulee vahvistaa Metsähallituksen toiminnan alueellista vaikuttavuutta valtion mailla. Valtion metsävarojen kestävä käyttö ja sen yhdistäminen Metsähallituksen muiden tehtävien hoitamiseen vahvistaa samanaikaisesti sosiaalista hyväksyttävyyttä, aluetaloutta, luonnon monimuotoisuutta ja alueellista elinvoimaa.

Tämä edellyttää, että:

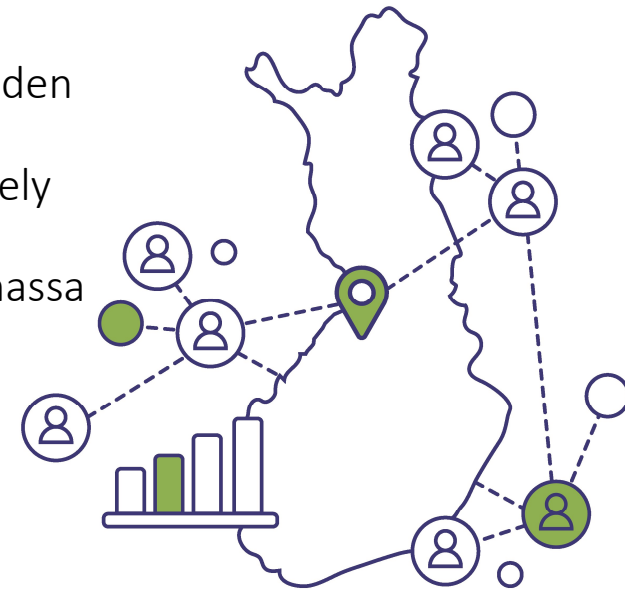
- hallitusohjelmassa päätetään prosentti(osuus), joka Metsähallituksen metsätalouden ja kiinteistökehityksen liiketoiminnasta syntyvästä tuotosta tuloutetaan ja kohdennetaan sille alueelle, josta tuotto syntyy. Alueelle tuloutettava osuus kohdennetaan valtion maiden luonto-, matkailu- ja virkistyskohteiden ylläpitoon ja kehittämiseen.*

Metsähallituksen alueellinen tulouttaminen auttaa lisäämään valtion maiden kestävää ja alueellisesti hyväksyttävämpää metsien käyttöä ja kiinteistökehitystä.

Pienet panostukset valtiolta, suuret vaikutukset alueellisesti

Kuntien aseman ja kuntatalouden vahvistaminen

- Kuntien valtionosuus uudistetaan vihdoin vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä
- Kuntien itsehallintoa tulee vahvistaa (maapolitiikka, kaavoitus ja rakennusvalvonta sekä työllisyys- ja yrityspalvelut) ja normeja purkaa
 - Vahvistetaan työllisyyden hoidon rahoitusta vastaamaan kuntien ja työllisyysalueiden tehtäviä kehittämällä työllisyyspalveluita vaikuttaviksi ja resurssitehokkaiksi sekä kohdentamalla rahoitusta alueellisten erityispiirteiden mukaan (sakkomaksut ja palvelun järjestäminen asiakastarpeen mukaan).
 - Hankintalain korjaussarja (10 % in-house omistusosuus) sovittamalla sääntely yhteen EU:n tulevien tavoitteiden kanssa
 - Rakennusvalvonnan järjestämisen alaraja (50 000 as.) kumotaan ja valvonnassa vahvistetaan kuntien vapaaehtoisia ja sopimuksellisia menettelyitä
- Kunnallisen vesihuollon korjausvelkaa on tarkasteltava kokonaisuutena
- Pankkitoiminta: yritysrahoitus ja asuntolainojen valtiontakaus

Kulttuuri ja yhteisöllisyys asukkaiden voimavarana

Kulttuuri, vapaa sivistystyö ja nuorten rajat ylittävä yhteistyö vahvistavat yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja nuorten kiinnittymistä pohjoisille alueille.

Hallitusohjelmassa tulee:

- vahvistaa vapaan sivistystyön ja kulttuurijärjestöjen toimintaedellytyksiä painottaen lapsia, nuoria ja haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä. Tukea nuorten hyvinvointia ja osallisuutta rajat ylittävällä pohjoismaisella yhteistyöllä sekä perustaa valtion tuella pysyvä nuorten yhteistyöfoorumi pohjoisille alueille*
- lisätä kulttuurihyvinvointi hyvinvointikertoomaan ja resursoida toiminta sekä kulttuurin ohjaus- ja lähetemalli STM:n ja OKM:n tuella*
- uudistaa kuntien kulttuuritoimintalain mukaista toimintaa alueellisen kulttuuriyhteistyön ja vastuuorganisaation mallilla*
- vahvistaa kulttuuria ja luovia aloja elinkeinona sekä hyödyntää pohjoista kulttuuriosaamista Suomen maakuvatyössä*

Kulttuuri ja yhteisöllisyys luovat uskoa pohjoisen elinvoimaan, hyvinvointiin ja tulevaisuudelle.

Pienet panostukset valtiolta, suuret vaikutukset alueellisesti

- Pohjoisen kuljetustuki on turvattava. Tuki vahvistaa yritysten kilpailukykyä kompensoimalla pitkistä etäisyyksistä aiheutuvia logistisia kustannuksia, edistää vientiä ja teollisia investointeja ja parantaa yritystoiminnan edellytyksiä koko maakunnan alueella.
- Hallituksen on osoitettava rannikkomaakuntien liitoille toimintarahoitus merialuesuunnitteluun.
- Hallituksen on osoitettava Suomen Geoparkeille pysyvä rahoitus Suomen Unesco Global Geopark -organisaatioiden esittämällä hallintomallilla (GTK).
- Vesistöjen kehittämiseen ja vaellusesteiden purkuun osoitetaan pitkäjänteinen rahoitus (NOUSU-ohjelma).
- Järjestöt ovat keskeisiä toimija- ja kehittäjäkumppaneita Pohjois-Pohjanmaan kunnille ja hyvinvointialue Pohteelle. Ne varmistavat maakunnan elinvoiman kehittymisen, tuen kohdentumisen, tuottavat palveluja ja paikkaavat palvelujärjestelmän katveita. Järjestöt luovat perustan inhimillisesti ja sosiaalisesti kestäväälle yhteiskunnalle vahvistamalla osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja ennaltaehkäisevää työtä, erityisesti alueilla ja väestöryhmissä, joita julkiset palvelut eivät tavoita riittävästi.
 - Tämä edellyttää, että järjestöjen rooli yhteiskunnan rakentajina, kehittäjinä, palveluiden tuottajina ja turvallisuuden vahvistajina tunnustetaan täysimääräisesti sekä turvataan järjestötyön toimintaedellytykset ja riittävät resurssit tuottaa palveluita.

**Tavoitteita tiivistetään,
visualisoidaan ja
konkretisoidaan
edelleen.**